

Till:
Region Uppsala
Kulturnämnden
751 85 Uppsala
kultur@region uppsala.se

Stockholm 20 februari 2018

KLYS synpunkter på remissversionen av den regionala kulturplanen för Region Uppsala 2019-2022 (Dnr KOB2016-0163)

KLYS har tagit del av Region Uppsalas förslag till kulturplan för perioden 2019-2022 och vill för de yrkesverksamma kulturskaparnas räkning härmed lämna följande synpunkter. I varje avsnitt i detta yttrande finns kortfattade kommentarer och förslag, där vi sammanfattar våra synpunkter och förslag till korrigeringar eller kompletteringar.

1 Inledning

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – företräder via sina 14 medlemsorganisationer ca 30 000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige. Dessa arbetar som bl.a. författare, dramatiker, journalister, bildkonstnärer, musiker, kompositörer, tonsättare, regissörer, skådespelare, filmare och dansare. Organisationerna samarbetar under KLYS paraply i frågor som rör t.ex. kulturpolitik, upphovsrätt, arbetsmarknad, trygghetssystem och yttrandefrihet.

KLYS utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare i den nationella kulturpolitiken. Samverkansmodellens inträde i den svenska kulturpolitiken har, förutom ett nytt sätt att fördela statliga bidrag till regional kulturverksamhet, inneburit en etablering av en ny kulturpolitisk karta där samverkan och dialog på alla plan är satt i fokus: mellan stat, region och kommun och där också det professionella kulturlivet och civilsamhället ska delta i dialogen.

Enligt förordningen ska de regionala kulturplanerna tas fram "efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället". Att använda sig av professionella kulturskapare som experter på sitt konstområde är ett utmärkt sätt att ta tillvara de professionella kulturskaparnas regionala erfarenheter, att utveckla diskussionen om kulturskaparnas villkor och att formulera en regional konstnärspolitik.

Formen för samråd väljer regionen själv. KLYS verkar för att dialoger sker i formaliserad form, dvs. att det finns en kontinuitet och långsiktiga strategier för att involvera professionella kulturskapare i dialog runt kulturplanens framtagande, genomförande och uppföljning. Vi har nyligen kartlagt det regionala kulturskaparsamarbetsarbetet i landet och lanserade under hösten 2017 en samrådsguide med rekommendationer för samrådsarbetet i regionerna. Se länk¹ nedan eller bilagan till detta yttrande.

KLYS verkar också för att samråden, där yrkesverksamma kulturskapare bidrar som experter, arvoderas. Vi har för ändamålet tagit fram särskilda arvodesrekommendationer i samarbete med våra medlemsorganisationer. När det gäller konsult/expertuppdrag t.ex. för deltagande i regionala samråd, har KLYS justerat upp arvodet fr.o.m. 1 januari 2018, eftersom den tidigare relativt låga arvodesnivån legat still i drygt fem år.

¹ http://www.klys.se/wp-content/uploads/2015/11/KLYS_broschyr_samradsguide_2017.pdf

En av KLYS viktigaste frågor, som även gäller arbetet med regionala kulturplaner och samverkansmodellen, är att principen om armlängds avstånd används och värnas. Denna princip har skapats för att konsten ska kunna stå fri från politiska viljor, och är av yttersta vikt för att konstnärlig frihet ska kunna upprätthållas och att demokratiska samtal ska kunna ske i samhället. Enligt principen ska konstnärliga och kvalitativa bedömningar inte göras av den politiska sfären utan av sakkunniga ämnesexperter, yrkesverksamma kulturskapare och konstnärliga ledare, t.ex. i särskilda referensgrupper och bedömningskommittéer. KLYS bevakar också hur konstnärlig kvalitet och utveckling får utrymme, hur mångfalden inom kulturen främjas samt balansen mellan kultur- och aspektpolitik av olika slag.

Här nedan följer en sammanfattning av KLYS mest centrala bevakningsområden, när det gäller regionala kulturplaner och regional kultur- och konstnärspolitik:

Grundläggande värden

- Hur bevakar kulturplanen kulturens egenvärde och balansen mot aspektpolitik?
- Bidrar den här satsningen till konstnärlig kvalitet och förnyelse?
- Hur arbetar regionen med principen om armlängds avstånd?
- Hur arbetar regionen med att främja mångfald inom kulturen?

Kulturskapares villkor

- Vilka förutsättningar behövs för att professionella kulturskapare inom alla konstområden ska kunna verka i regionen? Hur formuleras regional konstnärspolitik i regionen?
- Vilka målsättningar formulerar regionen utifrån betydelsen av rimliga avtal och ersättningar till kulturskapare för deras arbete?
- Hur kan regionalt verksamma kulturskapare stödjas med kompetensutveckling och vidareutbildning? Hur kan man på andra sätt stödja de yrkesverksamma som vill utvecklas och vara kvar i regionen?
- Hur diskuterar och synliggör regionen skillnaden i villkor mellan yrkesutövande och ideella utövare?
- Vilka stödfunktioner finns för professionella kulturskapares företagande i regionen?
- På vilka sätt kan regionen och dess kommuner integrera kulturskapare som självklar samarbetspart?

Kulturell infrastruktur

- Hur ser utbudet ut av lokaler för mötesplatser och arbetsplatser i regionen? D.v.s. replokaler/verkstäder/träningslokaler/inspelningsstudios m m. Vad kan byggas ut, förstärkas lokalt och/eller regionalt?
- Vilken strategi formulerar regionen i sin kulturplan angående samspelet mellan institutioner och det fria kulturlivet?
- Vilka regionöverskridande verksamheter finns och vad har regionen för utvecklingsmål för dessa?
- Hur planerar regionen att arbeta med och utveckla nationella och internationella samarbeten?

2 Generella utgångspunkter och kulturplanens disposition

Detta är Region Uppsalas tredje kulturplan inom ramen för kultursamverkansmodellen. Planen är tänkt att gälla i fyra år; från 1 januari 2019 till 31 december 2022.

Uppsala län omfattar åtta kommuner och har ca 370 000 invånare. Länets kulturutveckling präglas av att såväl centralorten Uppsalas diversifierade kulturliv som det Stockholmsnära läget möjliggör för många professionella kulturskapare att bo, verka och utvecklas i länet i sina yrken. Dock ser vi likt i många andra regioner i landet att också Region Uppsala har regionala kulturpolitiska utmaningar i att upprätthålla en god kulturell infrastruktur i mindre kommuner och glesbygd.

KLYS välkomnar att Region Uppsalas kulturplan särskilt lyfter fram att främja konstarnas utveckling, professionella kulturskapare och konstnärlig kvalitet. Innehållsförteckningen är diger och detaljerad. Dispositionen gör det dock ganska svårt att orientera sig, och med dokumentets omfattning blir det inte lätt att bilda sig en helhetsuppfattning av planen.

Kulturplanen behandlar regionens kulturliv i stort, men utelämnar specifika redogörelser för varje kommun och respektive kulturella verksamheter där. Kommunala perspektiv och samverkan mellan region och kommuner lyfts bara kortfattat och mindre än i många andra regioners kulturplaner. Vi tror att planen skulle tjäna på att avsnittet om kommunsamverkan på sidorna 56-57 utvecklades ytterligare.

Vi ser emellertid mycket positivt på att regionen genom planens samtliga avsnitt med tydlighet formulerar sina mål, satsningar och prioriteringar för kommande planperiod.

Kulturplanen saknar, vad vi kan se, skrivningar om bl.a. dramatik, foto, design, arkitektur och dataspel. Flera kulturplaner lyfter dessa områden nuförtiden, även om områdena inte formellt ingår i samverkansmodellen. Kanske är några av områdena tänkta att lyftas i vissa av Region Uppsalas prioriteringar/satsningar, och kan läggas till i befintliga skrivningar i planens slutversion?

KLYS kommentar och förslag:

- Det är en ambitiöst skriven kulturplan som lyfter många av KLYS kulturpolitiska perspektiv, och förutsättningarna för att vara yrkesverksam kulturskapare.
- Upplägget med en ramuppdelning i tre utvecklingsområden (konstpolitik, kulturpolitik och kulturplanering) gör det delvis ganska svårorienterat för läsaren.
- Det saknas skrivningar om bl.a. dramatik, foto, design, arkitektur och dataspel. Kanske kan det förtydligas i vissa prioriteringar ifall även satsningar på dessa områden ingår?

3 Begrepp och definitioner

Vi värdesätter att Region Uppsala i planen överlag gör tydlig åtskillnad mellan professionella och amatörer, och på många ställen använder begreppet "professionella kulturskapare". Dock har vi lite varstans i dokumentet upptäckt vissa inkonsekvenser i begreppsanvändningen när det gäller kulturskapar- och konstbegreppen, vilket skapar otydlighet och risk för missförstånd i sak.

Konst och konstnär

KLYS förespråkar användningen av begreppet professionell (eller yrkesverksam) kulturskapare för att beteckna konstnärligt yrkesverksamma inom alla konstområden; såväl fritt verksamma, som institutionsanställda och kombinatörer. Vidare förespråkar KLYS, liksom Konstnärsnämnden, att begreppet konstnär används för att beteckna verksamma inom *alla* konstområden, och inte endast i betydelsen bild- och formkonstnär. Problemet är att *både och* görs i denna kulturplan, vilket blir otydligt och något förvirrande för läsaren. De allomfattande konst- och konstnärsbegreppen förekommer som sig bör i planen (t.ex. "den professionella konsten", s.26), medan konst och konstnär i flera avsnitt syftar specifikt på bild- och formkonst. T.ex. skapar det oklarhet att i avsnittet "Konst i det offentliga rummet" (s.43) använda det allmänna ordet konst, men ändå implicera att det då främst handlar om bild- och formkonst.

Begreppet "fria kulturskapare"

Begreppet "fria kulturskapare" (s.7, 23, 33, 58) ser vi helst att regionen inte använder, då det implicerar att det skulle finnas "ofria" kulturskapare. Det är något helt annat att tala om *det fria kulturlivet* vid sidan av kulturinstitutioner, och detta anmärker vi inte på. När det gäller dessa som regionen benämner "fria kulturskapare", dvs. professionellt verksamma kulturskapare, föreslår vi att regionen i sin kulturplan uteslutande talar om "professionella kulturskapare" oavsett deras verksamhetsform.

Exempel på begreppsliga inkonsekvenser:

Sidan 5: "det professionella kulturlivet" och "det fria kulturlivet" i samma mening

Sidan 7: "fria kulturskapare"

Sidan 8: "kulturskapare" (professionell bör läggas till här)

Sidan 16: "unga utövare" (otydligt begrepp som bör specificeras bättre)

Sidan 19: "konstnärer och författare" (inkonsekvent användning av konstnärsbegreppet)

Sidan 19: "konsthantverkare och konstnärer" (skriv istället "bild- och formkonstnärer")

Sidan 19-21: "konstnärer" (inkonsekvent, jfr sidan 43)

Sidan 21: "professionella bildkonstnärer" och "professionella konstnärer" i samma mening

Sidan 21: "utövare" och "filmskapare" i samma stycke. (Förtydliga om det gäller professionella.)

Sidan 23: "de enskilda kulturskaparna", "fria kulturskapare" och "professionella kulturskapare" i samma stycke. (Renodla och förtydliga gärna.)

Sidan 24: "kulturskapare" och "de professionella utövarnas" i samma stycke (inkonsekvent)

Sidan 25: skriv konsekvent "professionell kulturskapare" i alla punkter på denna sida

Sidan 42: skriv "professionell kulturskapare"

Sidan 42: "kreatörer" är ett diffust begrepp. Förtydliga innebörd.

Sidan 43: "konstnären", "konstverket", "utomhuskonst", "konsten" (inkonsekvent användning av konstbegreppet i dokumentets helhet)

Sidan 58: "fria kulturskaparna" (jfr resonemang ovan)

Konstpolitik och konstnärspolitik

I kulturplanen blir det en viss begreppsförvirring när det gäller det i dokumentet frekvent använda begreppet "konstpolitik" (om konstarterna) och det knappt förekommande "konstnärspolitik" (s.23) (om villkoren för konstnärerna). Vi uppfattar konstpolitik-begreppet som något diffust använt på vissa ställen i planen. Konsten förutsätter att det finns konstnärer som skapar den under skäliga villkor, och regionen bör i sina kulturpolitiska formuleringar i planen tydliggöra detta även rent begreppsligt.

Vi föreslår att regionen kompletterar sitt kulturstrategiska område nr 1 (s. 9) och inte enbart talar om ett "konstpolitiskt mål", utan om "konst- och konstnärspolitiska mål".

Kulturell mångfald och konstområdesövergripande insatser

Vi välkomnar att regionen i sin kulturplan lyfter Unescos konvention till skydd för kulturell mångfald, som Sverige och EU anslutit sig till, och som också har bäring på den regionala nivån. Dock finner vi inga övriga specifika skrivningar i planen om främjandet av kulturell och konstnärlig mångfald och hur regionen under planperioden ska arbeta praktiskt för att upprätthålla en bredd och balans i det konstnärliga utbudet i regionen, och hur goda förutsättningar för alla konstområden (även de mindre publika) ska kunna utvecklas i regionen. Vi värdesätter att konstområdesövergripande perspektiv lyfts på vissa ställen i planen, t.ex. för vissa residens (s. 19) och prioriteringen att på dansområdet samverka kring "konststartsövergripande kompetensutveckling" (s. 16), samt att konsulenterna ska "arbeta konststartsövergripande" (s.24). Men kanske kunde dessa perspektiv även sammanfattas i ett eget avsnitt i planen för tydlighetens skull?

Konstens egenvärde och konstnärlig kvalitet

Även om konst- och kvalitetsbegreppet lyfts väldigt ofta i många sammanhang och avsnitt i planen, saknar vi ett specifikt avsnitt om konstens egenvärde och kvalitetsbegreppet. Vi välkomnar att regionen nämner konstens egenvärde på sidan 9, samt kort definierar konstbegreppet på sidan 10. Det vore dock värdefullt och tydliggörande om regionen samlar sina redogörelser och definitioner i sak i ett eget avsnitt.

KLYS kommentar och förslag:

- Komplettera kulturstrategiskt område nr 1 (s. 9). Ändra "konstpolitiskt mål" till "konst- och konstnärspolitiska mål"
- Renodla begreppsanvändningen kring kulturskapare/konstnär och använd genomgående begreppet "professionell kulturskapare" om det är det skrivningen handlar om
- Renodla begreppsanvändningen av konst och konstnär. Specificera konsekvent i hela dokumentet om det handlar om bild- och formkonst, eller om andra konstområden, eller det allmänna begreppet.
- Komplettera med en utförligare redogörelse för begreppet "kulturell mångfald" och hur regionen arbetar för att främja kulturell mångfald i praktiken.

- Skapa gärna ett specifikt avsnitt i planen om konstens egenvärde och kvalitetsbegreppet

4 Samråd med professionella kulturskapare

KLYS välkomnar att Region Uppsala sedan flera år har en formaliserad konstområdesövergripande samrådsgrupp med representanter för det fria professionella kulturlivet i regionen. Det är också bra att förfarandet beskrivs tydligt och detaljerat i kulturplanen (s.58). Kanske kunde regionen nämna vilka konstområden som för tillfället *inte* är representerade i denna samrådsgrupp.

Vi värdesätter att regionen så utförligt redogör för länets samverkan, möten och dialoger på alla nivåer inför planen i avsnittet "Kultursamverkan" (s.55-59)

Generellt när det gäller regionala kulturskaparråd vill vi understryka att det är viktigt att samrådet omfattar och representerar både kulturskapare från det fria kulturlivet, kombinatorer och anställda vid kulturinstitutioner i länet. Det är olyckligt om de institutionsanställda kulturskaparnas erfarenheter och synpunkter inte skulle komma fram på grund av obalans i representationen i kulturskapardialogerna, dvs. om vissa kulturskapare i länet får egen direktrepresentation och dialog, medan institutionsanställda, oavsett anställningsform, kanske bara representeras kollektivt via någon person på ledningsnivå. KLYS understryker vikten av att regionen beaktar denna problematik och agerar för att lyfta *alla* de professionellt verksamma kulturskaparnas röster och perspektiv i länet, oavsett deras anställnings-/verksamhetsform och institutionskoppling.

Vi vill särskilt anmärka på det olyckliga i att kalla en samrådspart för "det professionella kulturlivet" och en annan för "det fria kulturlivet" (s.5). Detta signalerar att det fria kulturlivet inte är professionellt. Uppdelningen kan lätt skapa missförstånd hos olika mottagare av kulturplanen, och vi ser gärna att regionen omformulerar sig i avsnittet. Kopplat till detta bör det även förtydligas på sidan 55, där uppdelningen mellan att "Samråda med det professionella kulturlivet och kulturinstitutionerna" och "Samråda med professionella kulturskapare" på liknande vis kan missförstås. Vårt förslag är att tydliggöra det genom denna omformulering på sidan 55: "Samråda med enskilt verksamma professionella kulturskapare".

Om region på sikt avser att göra förändringar i samrådsprocessen med professionella kulturskapare står KLYS gärna till kulturförvaltningens tjänst med stöd, samråd och rådgivning. Vi har, som nämns inledningsvis, lanserat en samrådsguide för både kulturskapare och tjänstemän med rekommendationer om hur ett regionalt kulturskaparsamråd bör se ut och vad dess arbete och funktioner bör omfatta.

KLYS kommentar och förslag:

- Förtydliga på sidan 5 resp. 55 att även "det fria kulturlivet" är professionellt. Ändra en formulering på sidan 55 till: "Samråda med enskilt verksamma professionella kulturskapare".
- Kulturskaparsamråden ska vara öppna för representation från alla professionellt verksamma kulturskapares röster och perspektiv i länet, oavsett deras anställnings-/verksamhetsform och institutionskoppling.

5 Kulturpolitiska utgångspunkter

KLYS välkomnar att kulturplanen tydligt beskriver kopplingen till Region Uppsalas regionala utvecklingsstrategi (RUS).

Region Uppsalas avsikter under perioden (s. 5)

Vi välkomnar också de tydligt formulerade avsikterna för planperioden, och att dessa så uttalat omfattar demokratiska värderingar, de nationella kulturpolitiska målen och främjande av kulturell mångfald. Det är särskilt glädjande och viktigt att regionen slår fast yttrandefriheten och principen om en armlängds avstånd i

avsikterna. I den partienkät² som Konstnärernas Riksorganisation och sju andra bild- och formorganisationer gjort inför valet 2018 svarar samtliga riksdagspartierna och FI "ja" på frågan om "svensk kulturpolitik ska följa maktodelningsprincipen om att politiker beslutar om storleken på anslagen men inte över det konstnärliga innehållet". Detta är en central del av "principen om armlängds avstånd". Det är också värt att notera att alla riksdagspartier anser att kulturområdet är en självklar del av välfärden och att samhället därför ska erbjuda medborgarna kulturverksamhet av hög kvalitet. Samtliga partier bekräftar även att man ska ha tillgång till ett mångfacetterat kulturutbud oavsett var man bor i landet, vilket ligger i linje med Region Uppsalas ambition att nå ut i hela länet.

KLYS föreslår följande punkt under avsikterna:

- "Kulturpolitiska beslut som fattas av Region Uppsala under perioden ska ta hänsyn till jämställdhet och mångfald, och inbegripa ett normkritiskt perspektiv."

Begreppet nyskapande

Som kommentar till regionens gemensamma vision "ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft" vill vi påpeka att det är viktigt att i kulturpolitiskt hänseende komma ihåg att nyskapande inte har ett konstnärligt egenvärde i sig. Allt konstnärligt skapande bör betecknas som nyskapande i sig.

Kvalitet saknas i strategiska målet (s. 7)

När det gäller Region Uppsalas kulturnämnds långsiktiga strategiska mål (s. 7) saknar vi kvalitetsbegreppet och ett professionellt konstnärligt skaparperspektiv på kultur och konst, liksom goda villkor för de professionella kulturskaparna. Vi föreslår att åtminstone ordet *kvalitet* läggs till i skrivningen på detta vis (vårt tillägg i fetstil):

*"Region Uppsala utvecklar kultur- och kunskapsregionen genom ett konst- och kulturliv som präglas av mod, bildning, **kvalitet** och delaktighet"*

Kulturstrategiska utvecklingsområden 2019-2022 (s. 9)

Kulturplanen är ett omfattande och ambitiöst dokument med en disposition som till sitt upplägg sticker ut från normen för regionala kulturplaner. Även om de tre utvecklingsområdena/målen på sidan 9 är relevanta och välbalanserade vill vi anmärka på att en sådan ramuppdelning (konstpolitik, kulturpolitik och kulturplanering) gör det ganska svårorienterat för läsaren, då olika kultur- och konstnärspolitiska perspektiv är sammanflätade och på flera vis kan tangera samtliga områden.

Som ovan nämnts under punkten 3 uppfattar vi begreppet konstpolitik som något diffust använt på vissa ställen i planen, och vi föreslår att konstpolitik står ihop med begreppet konstnärspolitik.

Det är bra att regionen slår fast att konsten och kulturen har ett egenvärde. I nämnda partienkät³ svarar samtliga riksdagspartier och FI "ja" på frågan om kulturen har ett egenvärde som gör att offentliga kulturanslag inte behöver motiveras med andra politiska syften. Partierna är alltså överens om att kulturen i sig är målet. Då konsten får vara fri, skapas även förutsättningar för mervärden inom andra områden.

Mål: Ett rikt konstliv i en nyskapande kunskapsregion (s. 10)

Punkten "Underlätta för professionella kulturskapare att verka i länet" borde förtydligas.

KLYS föreslår att punkten förtydligas på följande sätt:

"Underlätta för professionella kulturskapare att verka i länet genom bättre ekonomiska villkor och förutsättningar".

² http://kulturvalet.se/Kulturvalet2018_partienkat-komplettasvar_13fragor.pdf

³ http://kulturvalet.se/Kulturvalet2018_partienkat-komplettasvar_13fragor.pdf

Under kulturplaneringsperioden ska Region Uppsala (s. 10)

KLYS föreslår följande tilläggs punkter:

- Utreda möjligheten för en högre konstnärlig utbildning i länet inom bild och form. Det skulle öka intresset för bild- och formkonst och stimulera nyskapande. Utredningen bör även se över möjligheten att ha program för konstnärlig forskning och en breddad konstresidensverksamhet i regionen.
- Utarbeta en handlingsplan för bild- och formkonsten.

Konstens egenvärde och kvalitetsbegreppet

Vi välkomnar att kvalitetsbegreppet lyfts på flera ställen i kulturplanen, och att regionen ofta talar om att sträva efter "hög kvalitet". Det blir dock väldigt sporadiskt och utan en klar linje i saken.

Planen kunde tjäna på att förse med ett samlat avsnitt med fördjupade redogörelser dels för hur regionen ser på begreppet kvalitet (konstnärlig kvalitet, hög kvalitet), dels för om regionen har någon kvalitetsfrämjande policy, och dels hur man avser att arbeta under planperioden för att värna om kvalitet och upprätthålla en hög nivå på länets kulturliv kopplat till det nationella kulturpolitiska målet om att "främja kvalitet och konstnärlig förnyelse" inom *samtliga* konstområden.

Principen om armlängds avstånd

Vi sätter stort värde på att Region Uppsala på mer än ett ställe i planen tydligt lyfter principen om armlängds avstånd (sid 5-6). Det vore önskvärt med en något utförligare redogörelse för hur regionen arbetar under planperioden för att upprätthålla principen, och om den i viss mån även omfattar tjänstepersonsnivån i länet, och i så fall hur. Här kan det vara på sin plats med skrivningar om huruvida särskilda referenspersoner med expertkunskap avses tas in vid behov för vissa bedömningar av projektstöd, eller inte.

Årliga aktivitets- och handlingsplaner

Det är i övrigt bra att det påpekas på sidan 59 att planen ska årligen ska följas upp med aktivitets- och handlingsplaner, samt att kommunikationsplaner ska upprättas.

6 Kulturskapares villkor och regional konstnärspolitik

Konstnärspolitik ser KLYS mycket positivt på Region Uppsalas kulturplan i sin helhet. Jämförelsevis är detta en av de bättre planer vi läst på länge när det gäller att lyfta professionella kulturskapares villkor och att skilja dessa från satsningar för ideella verksamheter och amatörverksamheter.

Regionen visar på en medvetenhet kring de olika nivåerna och aktörerna i kulturlivet och kulturpolitiken, och hur dessa nivåer samspelar med varandra. Det är särskilt värdefullt att planen lyfter de professionella kulturskaparnas villkor både i ett eget avsnitt och i flera olika sammanhang genom planens olika målavsnitt, liksom utförligt inom varje konstområde.

De professionella kulturskaparnas villkor (s. 23-25)

Vi välkomnar att regionen i flera konkreta förslag lyfter vikten av regionalt organiserad kompetensutveckling för kulturskapare i länet. Det vore översiktligt och bra om kompetensutveckling fick bli en egen rubrik för ett specifikt avsnitt som samlar och sammanfattar alla konstområdets insatser på ett ställe i planen.

Vi föreslår att punkten bland prioriteringarna på sidan 25 om att skapa mentorsprogram, residens, workshops och nätverk sätts överst i listan, och vi ser fram emot att i de årliga handlingsplanerna ta del av konkretiseringar av de målen inom samtliga kulturområden och ökade möjligheter till mer utbyten mellan områdena.

MU-avtalet

Det är glädjande och viktigt att Region Uppsala bidrar med kunskap och tillämpning av MU-avtalet vid länets institutioner och utställningsarrangörer. Det här en av de största kulturpolitiska utmaningarna vi har i landet, att bild- och formkonstnärerna inte erhåller betalt för sin arbetstid vid utställningar. Avsnittet borde därför stärkas upp och MU-avtalet diskuteras mer ingående. Det saknas en mer djupgående analys av hur regionen ska bidra till att bild- och formkonstnärernas villkor vid utställningar kan stärkas.

Mot bakgrund av ovan föreslår KLYS att regionen lägger till följande prioriteringspunkter i kulturplanen:

- Utarbeta en regional åtgärdsplan för hur MU-avtalet ska kunna tillämpas av regionens utställningsarrangörer och i de kommunala utställningsplatserna.
- Införa en regional MU-avtalspott till vilken arrangörer i regionen kan söka medfinansiering för att bild- och formkonstnärerna ska få MU-avtalsenliga ersättningar inklusive ersättning för sin arbetstid.
- Årligen redovisa hur MU-avtalet (både utställnings- och medverkansersättningen inklusive ersättningar för konstnärers arbetstid) har tillämpats bland utställningsarrangörer inom Uppsala län.

Mål: En attraktiv livsmiljö i en växande region (s. 41)

En genomtänkt och ambitiös konst-, konstnärs- och kulturpolitik grundas i att det finns policydokument och planeringsmetoder som kan ge stöd för prioriteringar och satsningar på kultur och konst. Vill regionen och kommunerna skapa utrymme för kulturen och konsten bör man få in kulturperspektiven redan i samhällsplaneringen.

Kultursamverkansmodellens själva grundstomme är samverkan. Region Uppsala skulle kunna samverka och stödja de kommuner som är intresserade med kompetens och resurstöd, exempelvis för att kunna utveckla metoder för att kulturen ska finnas med i samhällsplaneringen (se exempel på [cultural planning på Boverkets hemsida](#)) och i arbetet med konstnärliga gestaltningar i offentliga livsmiljöer. [Här](#) skriver Konstnärernas Riksorganisation och White Arkitekter en gemensam debattartikel på temat⁴: ”Med en genomtänkt stadsplanering kan landets växande kommuner bli mer kulturtäta. Men saknas styrinstrument som ser till att kulturen tänks in i planeringsprocessen försummas ofta bibliotek, konsthallar, kulturhus, replokaler, ateljéer etc.”

*KLYS föreslår att en tilläggs punkt under rubriken **Under kulturplanerperioden ska Region Uppsala:***

- I dialog med kommunerna verka för och erbjuda verktyg som säkerställer att kulturen och konsten finns med i samhällsplaneringen och bebyggelseutvecklingen i hela länet.

Digitalisering (s. 45-46)

Vi ser positivt på att digitaliseringen lyfts relativt utförligt i planen och att ett arbete pågår med en regional digitaliseringsstrategi som även kulturplanen relaterar till. Det är mycket insiktsfullt och bra av regionen att så tydligt lyfta upphovsrättsliga frågor i sammanhanget.

I avsnittet på sidan 46 noterar vi påståendet att gränserna mellan professionell och amatör blir mer otydliga. Detta är i KLYS ögon ett påstående som i en kulturplan behöver utvecklas mer än att låta det stå okommenterat som nu. Vad avser regionen med denna skrivning, och vilken hållning har regionen i saken?

Vi vill anmärka på att prioriteringarna för digitaliseringsområdet i kulturplanen är få och vagt formulerade. Vi saknar helt något om hur regionen avser arbeta för att utveckla kopplingen mellan kulturskaparyrket och den digitala tekniken.

Digitaliseringen skapar stora möjligheter, även för upphovspersoners och utövares inkomster. Relevanta satsningar på digitaliseringens möjligheter bör även inkludera ökad kunskap om upphovsrätten.

KLYS föreslår ett tillägg (gråmarkerat) till en av Region Uppsalas prioriteringar 2019-2022:

- Stödja intern och extern kompetensutveckling som belyser digitaliseringens och upphovsrättens möjligheter och utmaningar.

⁴ <http://kro.se/content/debatt-i-gp-konst-och-kultur-m%C3%A5ste-med-i-stadsplaneringen>

Ekonomiska villkor och upphovsrätt

Vi saknar i avsnittet om de professionella kulturskaparna (s. 23-25) mer konkreta skrivningar om ekonomiska villkor för yrkesverksamma kulturskapare. MU-avtalet för bild- och formkonstnärer nämns, men inte så mycket mer kring ersättningar och arvoden till kulturskapare inom fler konstområden. Det vore på sin plats att i ett avsnitt med rubriken "De professionella kulturskaparnas villkor" också lyfta andra konstområden såsom litteraturområdet och Författarförbundets arvodesrekommendationer. Det bör vidare nämnas att många kulturskapargrupper omfattas av kollektivavtal och/eller andra avtal och arvodesrekommendationer/minimivåer, som också ska respekteras i det offentligt finansierade regionala kulturlivet. Hänvisa gärna till KLYS och våra medlemsorganisationers rekommendationer.

Vi välkomnar att avsnittet i alla fall lyfter vikten av gynnsamma förutsättningar för att möjliggöra för dem att bo kvar i länet och att försörja sig på sitt yrke. Som generella riktlinjer för länets kulturliv bör det påpekas att ersättningar självklart inte ska gå under gällande kollektivavtalsnivåer, även om den som beställer arbetet inte omfattas av dessa.

Det är bra att upphovsrätten lyfts i avsnittet om digitalisering, men i avsnittet om villkor bör även upphovsrätten poängteras i mer generella ordalag än enbart kopplat till digitalisering, dvs. vikten av att regionen värnar om att följa gängse regler för upphovsrätt i all offentligt arrangerad kultur.

Kulturella och kreativa näringar

Region Uppsalas kulturplan innehåller förvånansvärt lite om kulturella och kreativa näringar (KKN). Under den något diffusa rubriken "Kultur och regional utveckling" (s. 42) lyfts regionens besöksnäring, kulturmiljö och KKN kortfattat. Det konstateras att "den regionala utvecklingsstrategin anger att utvecklingskraft och kreativitet är betydande för hela regionen". I KLYS ögon är det anmärkningsvärt att en i övrigt till största delen ambitiös kulturplan utelämnar fördjupningar och problematiseringar kring professionella kulturskapares betydelse för KKN-området. Kulturskaparna lyfts i sammanhanget, men det ekar tomt i avsnittet och bland prioriteringarna för planperioden.

Vi skulle i planen gärna läsa mer om hur den regionala kulturen och kulturpolitiken relaterar till andra politikområden och näringar, och till regionens generella utvecklingsarbete kring kulturella och kreativa näringar, samt om balansen mellan instrumentella och konstnärliga aspekter på kulturlivet.

7 Synpunkter gällande de specifika konstområdena

7.1 Scenkonst (s. 11-17)

KLYS och Teaterförbundet välkomnar att avsnittet om scenkonst på det stora hela är väl beskrivet och tar fram relevanta delar. Det är glädjande att regionen under senare tid gjort satsningar på den professionella dansen och att detta lyfts fram på ett bra sätt med bl.a. utveckling av residensmöjligheter för danskonstnärer.

Vi vill emellertid anmärka på följande påstående på sidan 11:

"För att ge föreställningar av hög kvalitet krävs professionella aktörer och musiker samt tillgängliga scener med avancerad scenteknik för att skapa en intressant utveckling för scenkonsten."

Ovanstående påstående bör i våra ögon nyanseras och ändras då det ger uttryck för ett detaljerat, snävt perspektiv och i en regional kulturplan opassande definition av konstens innehåll. Vi vill uppmärksamma att armlängds avståndsprincipen enligt KLYS också bör omfatta tjänstepersonsnivån, dvs. att konstens innehåll ska stå helt fri från såväl politiker i kulturnämnder som tjänstepersoner på kulturförvaltningar (jfr punkt 5 ovan).

Professionella aktörer och musiker må vara viktiga, men konstnärlig kvalitet och intressant utveckling för scenkonsten beror på så mycket mer än avancerad scenteknik.

Vi vill i övrigt uppmärksamma den generella problematik som är synnerligen kännbar på scenkonstområdet – att kulturinstitutionerna har svårt att upprätthålla och utveckla verksamheten eftersom uppräkningen av medel inte sker i samma takt som löne- och prisökningar.

Vi saknar skrivningar i planen som nämner dramatikeryrket och om regionen avser att göra satsningar som omfattar nyskriven dramatik.

7.2 Musik (s. 16-17)

KLYS finner att det i musikavsnittet står förvånansvärt lite om hur Musik i Uppland ser på möjligheterna att utveckla de fasta ensemblerna. Kammarorkestern är en mycket stor arbetsgivare för frilansare och i kulturplanen kan man gott förtydliga orkesterns koppling till kvalitetsbegreppet och att skapa arbetstillfällen.

Vi ser mycket positivt på satsningen på kulturgaranti för ungdomar i kombination med kulturreSORna med länstrafiken. Likaså att man likt fler regioner mer och mer kopplar ihop kultur och hälsa. Ytterligare en bra sak är att man lyfter betydelsen av de lokala arrangörsleden. Vi saknar i planen dock tydligare beskrivningar av hur de kan och ska stärkas.

7.3 Litteratur (s. 17-19)

KLYS och Författarförbundet välkomnar att Region Uppsala i sin plan så tydligt lyfter fram satsningar på litteraturen som konstform, samt professionalism och kvalitet, bl.a. genom att i dispositionen separera litteraturen från biblioteksverksamhet och läsfrämjande insatser. Vi sätter också stort värde på att Uppsala är en fristadskommun för hotade författare.

Satsning: Litteraturens fält (s. 18)

Det finns fog för att se till att den regionala litteraturkonsulenten är fristående i sin verksamhet. När konsulenten är knuten till länsbiblioteket finns risken att allt litteraturfokus hamnar hos biblioteken, vilket då kan missgynna andra aktörer i regionen.

Saknar prioriteringar i avsnittet om litteratur

Vi saknar en lista med regionala prioriteringar i litteraturavsnittet, så som övriga konstområden i kulturplanen har.

Arvodesrekommendationer

Det bör läggas till en prioritering om att regionen ska följa Författarförbundets arvodesrekommendationer vid ersättning till författare med flera för framträdanden i regionalt finansierade arrangemang, samt att regionen bör uppmana regionala och lokala arrangörer att alltid arvoda professionella kulturskapare från regionen. Vi vill understryka att dessa arvodesrekommendationer är minimirekommendationer, och att vi hoppas att regionen håller sig till generellt högre nivåer.

Författare med annan bakgrund

I planen bör det också betonas att inkludera särskilt alla författare med rötter i andra länder i satsningarna på professionella författare.

Översättaryrket saknas

I litteraturavsnittet talas det nästan uteslutande om författare. Poesin nämns, men det litterära översättaryrket lyser helt med sin frånvaro i skrivningarna. Vi hoppas att regionen kompletterar avsnittet med en definition av litterära yrken som området omfattar, eller att genomgående i skrivningarna lyfta "professionella författare, poeter och översättare", och inte enbart "författare".

Dialog med de yrkesverksamma

Vi hoppas att den regionala kulturförvaltningen och litteraturkonsulenten löpande tar intryck av regionens yrkesverksamma författares och översättares synpunkter, och använder deras specialistkompetens på området i utformningen av strategier och insatser för litteraturen och läsfrämjandet i Region Uppsala under kommande

planperiod. Bland annat i dialogarbetet med det regionala kulturskaparrådet för professionella kulturskapare, där bl.a. Författarförbundets regionala ombud ingår.

Vi vill för övrigt påminna om och betona vikten av att insatserna för litteraturen sprids och fördelas geografiskt i länet.

7.4 Bild och formkonst (s. 19-21)

KLYS och Konstnärernas Riksorganisation (KRO) sympatiserar med att kulturplanen i sin beskrivning av bild- och formområdet även tar in vad som händer på nationell nivå. Riksdagens beslut om att "professionell bild- och formverksamhet" ska vara ett eget ändamål inom samverkansmodellen, innebär även en möjlighet till stärkt statlig finansiering för de regioner som levererar planer och strategier för hur bild- och formkonsten ska utvecklas i regionen utifrån det nya ändamålet. Här borde Region Uppsala därför utveckla texten.

KLYS föreslår:

- Att en ny rubrik och följande stycke läggs in före rubriken "Satsning: Breddad plats för konst" (s. 19)

"Satsning: Handlingsplan för bild- och formkonsten

Konstnärsnämndens rapport *Konstnärernas demografi, inkomster och sociala situation*⁵ från 2016 visar att medianinkomsten för gruppen bild- och formkonstnärer i Uppsala län är 12 167 kronor före skatt i månaden, detta trots att många konstnärer har långa akademiska utbildningar. Siffran kan jämföras med den genomsnittliga månadsinkomsten i länet som enligt SCB var 24 221 kronor (båda siffrorna rör år 2014). Medianinkomsten för konstnärerna i Uppsala län ligger alltså på hälften av övriga yrkesgrupper. En fjärdedel (26 procent) av konstnärerna i Uppsala län uppger att de tvingats tacka nej till att medverka i en utställning för att ersättningen och villkoren varit så dåliga att de inte har haft råd att medverka, och 73 procent svarar att de vid utställningar inte fått utställningsersättning enligt MU-avtalet⁶. Sammantaget visar siffrorna en mycket oroväckande situation för regionens konstliv och siffrorna bör tas på största allvar. Här behövs analys både över hur konstnärernas inkomster kan öka och hur kostnader kan sänkas (exempelvis arbetslokaler med humana hyreskostnader). Årets konstkommuner 2017⁷ visar på stora kommunala utmaningar inom bild- och formkonstområdet, och manualen "Så kan kommunen kvalitetssäkra sin konstpolitik" ger vägledning för hur konstverksamheten kan stärkas. Med utgångspunkt i dessa ska regionen göra en kartläggning av behov och utmaningar, vilket ska leda fram till en handlingsplan för bild- och formkonsten.

MU-avtalet för bild- och formkonstnärer

Se våra förslag under punkten 6 ovan.

Satsning: Breddad plats för konst (s. 19-20)

Konstmuseet i Uppsala med sin samlade kompetens borde få i uppdrag att samarbeta mer med andra kommuner i Uppsala län och på så sätt bli en motor för bild- och formkonstlivet i hela Uppsala län. Konstmuseet borde få samma status som Uppsala stadsteater när det gäller att vara ett nav i regionen.

Flera spännande förslag finns i den nya förstudien "Framtida konstverksamhet i Uppsala kommun" av Jane Nilsson Text & Kommunikation. Den föreslår en "utvecklad strategisk samverkan inom samtidskonst mellan Uppsala kommun och Region Uppsala".

⁵http://www.konstnarsnamnden.se/Sve/Publikationer/PDF/Knamnden_Rapport_Konstnarernas_Inkomster_W_ebbversion_2016_12_20.pdf

⁶ Uppgifter från rapporten Utsikt från ateljén 2014 (Konstnärernas Riksorganisations och Bildupphovsrätt i Sveriges stora konstnärsenkät)

⁷ <http://kro.se/konstkommuner2017>

KLYS föreslår att:

- Avsnittet *Satsning: Breddad plats för konst*, s. 19-20 utvecklas vad gäller samverkan mellan Region Uppsala och Uppsala konstmuseum enligt ovan.

Fler förslag till ovan kommentarer finns under rubriken Region Uppsalas prioriteringar 2019-2022.

Främjande av bild och form (s. 20)

KLYS rekommenderar regionen att i dialog med kommunerna prioritera och utveckla arbetet med den konstnärliga gestaltningen av offentliga livsmiljöer. I en tid då det byggs mycket i kommunerna är det en strategisk insats för att fler invånare ska kunna ta del av professionell konst i sina vardagsmiljöer. Statens Konstråd (2017)⁸:

”Offentlig konst utgör en självklar del av samhällets gestaltade livsmiljöer. Den finns integrerad både i våra viktigaste offentliga rum och i våra vardagsmiljöer där den skapar årsringar av betydelse. Likt god arkitektur bidrar konsten till att skapa intressanta, harmoniska och väl gestaltade platser. Genom sitt fria utrymme erbjuder konsten också möjligheter till starka upplevelser, reflektion och dialog för dem som använder stadens gemensamma rum. Historiskt och i nutid har konstnärer spelat en viktig roll i gestaltningen av gemensamma platser och bidragit till unika boendemiljöer runt om i landet.”

Här skulle fler aktörer, såväl alla kommuner i länet som både allmännyttiga och privata byggherrar och fastighetsbolag tillämpa enprocentsregeln. Göteborg är den kommun som kommit längst i det här genom att skriva in enprocentsregeln i markanvisningarna. På så sätt delas ansvaret för de konstnärliga gestaltningarna mellan allmännyttiga bolag och privata exploatörer vilket borgar för konkurrensneutralitet mellan bolagen och att invånarna får likvärdig tillgång till offentlig konst. Det bidrar till att öka kvaliteten i livsmiljöerna och skulle göra hela Region Uppsala intressantare att bo i, verka i och besöka.

Region Uppsala borde ta inspiration från Region Skåne som nu satsar pengar på en förstudie som ska:

”innehålla en kartläggning över hur det ser ut idag i de 33 skånska kommunerna när det gäller hantering av offentlig konst. Den ska ge svar på frågor om de skånska kommunernas konstpolicy och riktlinjer för hantering av offentlig konst. Den ska också undersöka kommunernas behov av kunskap om och stöd för upphandling, inköp och förvaltning av offentlig konst. Även en omvärldsanalys från 2-3 andra regioner ska ingå och presentera deras arbete med offentlig konst.”

Region Uppsalas prioriteringar 2019-2022 (s. 20-21)

Punkterna är relevanta och strategiska, men här finns några punkter som borde utvecklas.

KLYS föreslår (i linje med skrivningen ovan under rubriken Satsning: Breddad plats för konst, s 19-20) att det i kulturplanen slår fast att:

- En dialogprocess inleds med Uppsala kommun om ett breddat samverkansuppdrag på länsnivå för Uppsala konstmuseum.

Den sista punkten i listan är lite bakvänd. Prioriteringen bör vara handlingsplanen och till grund för den ska ligga en kartläggning.

KLYS föreslår att sista punkten omformuleras till följande:

- ”Utarbeta en handlingsplan för bild- och formkonsten i länet för att få gemensamma mål och strategier för professionella bild- och formkonstnärer, utställningsarrangörer och kommunala verksamheter inom området. Till grund för detta ska en kartläggning göras av de professionella bild- och formkonstnärernas arbetsvillkor i länet.”

KLYS föreslår att följande punkter läggs till för att stärka arbetet med den offentliga konsten:

⁸ <http://www.statenskonstrad.se/wp-content/uploads/2017/05/rapport-den-offentliga-konstens-roll-for-boendemiljoer.pdf>

- Kartlägga arbetet och utmaningar med den offentliga konsten i regionens kommuner.
- Utarbeta metoder/riktlinjer i dialog med regionens kommuner för hur arbetet med enprocentsregeln i stadsplaneringen ska gå till. Hög kvalitet säkras genom att den konstnärliga sakkunskapen tas tillvara i hela planerings- och projektcykeln och att bild- och formkonstnärer anlitas i utformningen av den offentliga miljön redan i planeringsstadiet.
- Regionens kompetensutveckling om enprocentsregeln utökas till att inkludera offentliga och privata fastighetsägare och byggherrar.

Kultur och regional utveckling (s. 42)

Några av landets kommuner har satsat på biennaler som ett sätt både öka intresset för den samtida konsten och stärka besöksnäringen. Open Art i Örebro är ett exempel där konsten har engagerat en hel stad och lockat konstnärer och besökare från hela världen. Region Uppsala borde utreda möjligheterna för ett större konstevenemang som genomförs med viss regelbundenhet, särskilt med tanke på det nya ändamålet "professionell bild- och formverksamhet" i Kultursamverkansmodellen.

*KLYS föreslår följande tilläggs punkt under rubriken **Region Uppsalas prioriteringar 2019-2022***

- Utreda möjligheten för ett större återkommande samtida konstevenemang inom bild- och formkonsten i länet.

Konst i det offentliga rummet (s. 43)

Det är bra att regionen implementerar enprocentsregeln för konstnärliga gestaltningar. Regionen bör fortsätta verka för att stärka konstnärers medverkan i stadsplanerings- och stadsutvecklingsprocesser, då det skapar förutsättningar för konstnärliga perspektiv redan i planeringsfasen och att livsmiljöer med hög kvalitet skapas.

*KLYS föreslår att Region Uppsala i kulturplanen slår fast procentregeln i **prioriteringarna för 2019-2022** och förtydligar ambitionen att få in konstnärerna tidigt i processen:*

- Fortsätta att anslå minst en procent av projekt- och byggnadskostnaden till konstnärlig gestaltning.
- Säkerställa att bild- och formkonstnärer finns med tidigt i planeringsprocessen för att skapa konstnärliga värden i hela plan- och bebyggelseutvecklingen och kostnadseffektiva lösningar på gestaltningar av livsmiljöerna.

7.5 Film och rörlig bild (s. 21-23)

KLYS och Oberoende Filmars Förbund (OFF) instämmer i att Uppsala kortfilmsfestival är en mycket viktig nationell arena för kortfilm som förtjänar de bästa förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

Biskops Arnö är en viktig utbildning för dokumentärfilmare, dock vill vi betona att det behövs breddad rekrytering. Skolan är känd i dokumentärkretsar, men vilka fler bär på berättelser vi vill se, men känner inte till skolan? I regionen saknas utbildning inom fiktion.

Hur kan de historiska inspelningsplatserna marknadsföras och utnyttjas? Vad planeras att göras? I förslaget till ny kulturplan konstateras bara att dessa platser finns och inte utnyttjas. Vi saknar konstruktiva förslag. Vi är övertygade om att fler vill filma i dessa miljöer om detta möjliggörs genom information, subventioneringar och kontakter regionalt. Men Uppsala län har också många andra miljöer som är minst lika relevanta att filma i: miljonprogram, stadscentra, landsbygd. Varför begränsa sig till kulturhistoriska miljöer?

I avsnittet om filmkulturell verksamhet lyfts lovvärda satsningar på master classes, och planer på filmskaparresidens. Detta är bra, men när det gäller den regionala filmkonsulentverksamheten saknar vi *hur* konsulenterna kan och ska jobba med att främja förutsättningarna för *professionella* filmare så de kan verka och stanna i regionen. Varför utgår stödformen från att filmskaparna arbetar i små format och med små budgetar? Detta cementerar dåliga förutsättningar för professionella kulturskapare. Formuleringarna väcker oro. Hur kan regionen samverka med andra regioner för att de professionella filmarna ska kunna få ut mer? Vad kan erbjudas lokalt? Subventionerade kontorsplatser för filmare är till exempel ett enkelt och välkommet initiativ

för att få yrkesverksamma att stanna i regionen. Vi noterar att regionen fäster stor vikt vid skola och pedagogik på filmområdet. Hur används länets filmare i denna verksamhet? Här finns möjligheter till arbetstillfällen.

8 Sammanfattande synpunkter

Helhetsintrycket av Region Uppsalas förslag till ny kulturplan för 2019-2022 är högst positivt i ett KLYS-perspektiv. Planen är detaljrik och vi värdesätter att de yrkesverksamma kulturskaparnas perspektiv och villkor i regionen lyfts genomgående, om än bitvis något inkonsekvent med vissa oklarheter i disposition och begreppsapparat, vilket vi hoppas åtgärdas till slutversionen av planen.

Regionen gör i planen en tydlig åtskillnad mellan professionella kulturskapare, ideellt verksamma och amatörer. Vi värdesätter att regionen lyfter det man kallar ett konstpolitiskt perspektiv och balanserar upp aspektpolitiska och andra kulturpolitiska perspektiv. Vi tycker också att planen på det stora hela framstår som verklighetsförankrad och att det visionära tonats ner lagom mycket.

Vi tycker att planen skulle tjäna på att i ett specifikt avsnitt mer ingående redogöra för regionens syn på konstens egenvärde, konstnärlig kvalitet och professionellt konstnärligt utvecklingsarbete inom de olika verksamhetsområdena i relation till andra kulturpolitiska aspekter och politikområden, samt till principen om armlängds avstånd.

KLYS värdesätter att Region Uppsala fortsätter att arbeta med sitt kulturskaparsamråd. Vi ser fram emot fortsatta samtal om kultur- och konstnärspolitiska frågor, både med kulturförvaltningens tjänstepersoner och regionala politiker. Vi vill slutligen tacka Region Uppsala för att vi getts tillfälle att ta del av remissutgåvan av den kommande kulturplanen och inkomma med detta yttrande.

För KLYS,

Carl Liungman
Regionalpolitisk sekreterare

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Läromedelsförfattares Förbund, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Svenska Musikerförbundet, Symf, Teaterförbundet för scen och film, Svenska Regissörsföreningen, Oberoende Filmares Förbund, Unionen, fackklubben vid SR, SVT och UR

Alströmergatan 12, 7 tr, 112 47 Stockholm, +46 (0) 702621938 (reg.pol.sekr.), klys@klys.se, www.klys.se